

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS
ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR JŲ RIBŲ ĮSTATYMO NR. I-558 3 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-429“ PROJEKTO** (toliau – Projektas)
(TAP-21-983; TAIS Nr.: 21-25633(2))

2021-07-26 Nr. NV-1773

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo narių grupės pateiktam Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo Nr. I-558 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-429 (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siūloma sukurti teises prielaidas tam tikrus reikalavimus atitinkančioms gyvenamosioms vietovėms ar jų teritorijų dalims suteikti specialųjį (istorinės sostinės) statusą ir tokiu būdu sukurti prielaidas koordinuotai plėtoti šias teritorijas.

Esama situacija. Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 str. apibrėžti keturi gyvenamųjų vietovių tipai (miestas, miestelis, kaimas ir viensėdis), nustatyta, kokios gyvenamosios vietovės gali turėti kurorto ar kurortinės teritorijos statusą, apibrėžta, kas yra seniūnijos aptarnaujama teritorija, ir nustatyta, kad ši teritorija turi administracines ribas ir pavadinimą, nustatyta, kas yra sodininkų bendrijos teritorija.

Įstatymo projektu siūloma papildomai:

- Įtvirtinti nuostatas, kokios gyvenamosios vietovės ar jų teritorijų dalys gali turėti istorinės sostinės teritorijos statusą.
- Teritorijomis, turinčiomis istorinės sostinės statusą, įteisinti Kauno miesto senamiestį, Kernavę, Trakus su Senaisiais Trakais, Vilniaus miesto senamiestį.
- Nurodyti, kad reikalavimus istorinės sostinės teritorijos statusui suteikti nustatytų Vyriausybė.

Siūloma, kad Įstatymo projektas įsigaliotų 2021 m. spalio 1 d., o Vyriausybė iki 2021 m. rugsėjo 30 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Projekto esmė. Projektu siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau siūlyti Seimui jį tobulinti:

- Pagal šiuo metu turimus šaltinius, dabartinės Lietuvos teritorijoje Lietuvos valstybės sostinės statusą turėjo Kernavė, Trakai su Senaisiais Trakais, Vilnius ir Kaunas. Taigi, sąrašas vietovių, kurioms galėtų būti suteiktas toks statusas, yra baigtinis. Dėl šios priežasties įstatyme reglamentuoti sąlygas, kurioms esant gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims gali būti suteikiamas Lietuvos istorinės sostinės statusas, yra netikslinga.
- Atsižvelgiant į istorines ir šiuo metu egzistuojančias nurodomų teritorijų ypatybes, siūlytina žodžius „Kauno miesto senamiestis“ keisti į „Kauno miesto senamiestis ir naujamiestis“, „Kernavė“ – į „Kernavė su Kernavės archeologine vietove“, „Trakai su Senaisiais Trakais“ – į „Trakai, Senieji Trakai“.
- Papildyti Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo Nr. I-558 1 str. 5 d. įrašant, kad gyvenamosioms vietovėms gali būti suteiktas istorinės sostinės teritorijos statusas.
- Atsisakyti Įstatymo projekto nuostatos, kad Vyriausybė turi parengti įgyvendinamuosius teisės aktus, kaip perteklinės.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos neįgyvendina.

Derinimas: Projektas derintas su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija (be pastabų), Finansų ministerija, Teisingumo ministerija (į pastabas atsižvelgta), Vidaus reikalų ministerija (į dalį pastabų atsižvelgta; dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikta derinimo pažyma).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti *tarpinstituciniame pasitarime* ir įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. liepos 23 d. išvadoje Nr. NV-1768 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė